

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Våren 2019.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik.

Dokumentet publiceras en gång/månad på webbsidan: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken>

För närvarande är bevakningen resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016.

Synpunkter och förslag skickas till marie.chenik@ki.se

För mer information se BIOETIKNYTT på: <http://www.smer.se/>

Januari s.37, Februari s.30, Mars s.24, April s.17, Mai s.6, Juni s.1

Juni

Sommarhälsning

Tänk att jag nu har gjort en omvärldsbevakning åt er i hela 3 år! När jag pensionerades 1 juni 2016 från tjänsten som etksamordnare på KS ville jag på ett mer systematiskt sätt bevaka och sprida aktuell information inom området hälso- och sjukvårdsetik – i stort. Jag uppfattade att många saknade en möjlighet till en kontinuerlig bevakning och en sammanfattning av - för området - relevant information. Mitt nyhetsbrev når en referensgrupp av ca 100 personer/organisationer över hela landet. Det har varit givande, spännande och utvecklande för mig! Och det har gått fort! Jag har fått positiv feedback och det motiverar mig att fortsätta under hösten.

Nu blir det sommar och sol! Hoppas många kan njuta av det!

Ha det gott och må gott! Vi hörs igen i augusti.

Vecka 25

"... ett hån att tala om sekretess när vi faktiskt inte har möjlighet att följa den lagen." En krönika skriven av Nina Cavalli-Björkman, överläkare, specialist i onkologi, Uppsala.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/06/ett-han-att-tala-om-sekretess-nar-vi-faktiskt-inte-har-mojlighet-att-folja-den-lagen/>

Professorn som jobbar på golvet.

<https://www.vardfokus.se/tidningen/2019/nr-6-2019-6/professorn-som-jobbar-/>

Otillräckliga argument för "lovande" men oprövade metoder.

<https://www.sbu.se/sv/publikationer/vetenskap-och-praxis/otillrackliga-argument-for-lovande-men-oprovade-metoder/>

Ingen ville se elefanterna i rummet. En krönika av Björn Ekman, forskare, Lunds universitet.

<https://www.sjukhuslakaren.se/kronika/ingen-ville-se-elefanterna-i-rummet/>

Konferensrapport. Artificiell intelligens – löftesrik teknik med etiska utmaningar

<http://www.smer.se/nyheter/artificiell-intelligens-loftesrik-teknik-med-etiska-utmaningar/>

A genome editing year: developments since the Nuffield report July 2018.

<http://nuffieldbioethics.org/blog/a-genome-editing-year-developments-since-the-nuffield>

Howell EA, Hebert PL, Zeitlin J. *Racial Segregation and Inequality of Care in Neonatal Intensive Care Units Is Unacceptable.* JAMA Pediatr.

Published online March 25, 2019;173(5):420–421. doi:10.1001/jamapediatrics.2019.0240

<https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/2728454>

Bereaved children missing out on vital support in UK schools, study finds.

<https://www.cam.ac.uk/research/news/bereaved-children-missing-out-on-vital-support-in-uk-schools-study-finds>

The Embassy of Good Science: a platform for research integrity and research ethics launches on June 4th. "The Embassy of Good Science is meant

for everybody that has to do with scientific research in one way or another", according to Lex Bouter, professor in methodology and integrity at Vrije Universiteit, Amsterdam. <https://www.embassy.science/>

The *AMA Journal of Ethics* invites original submissions for peer review consideration on themes that will be explored in 2020. <https://journalofethics.ama-assn.org/call-papers>

Vacancies two researchers - (a Phd researcher and a more experienced researcher) in the framework of a research project on electronic informed consent. Centre for Biomedical Ethics and Law, Department of Public Health and Primary Care Leuven – Belgium.

<https://www.kuleuven.be/personeel/jobsite/jobs/55193200>

<https://www.kuleuven.be/personeel/jobsite/jobs/55193198>

Nationella etiknätverkets möte i Visby 12-13 september 2019. Målgrupp: medlemmar i etiska råd och etikkommittéer, och andra intresserade. Anmälningavgift: 1 250 kr. Hotell bokas separat.

Anmälan: Rolf.Ahlzen@regionvarmland.se senast den 16 augusti.

För information om program och tips om hotell m.m. kontakta: rose-marie.isaksson@norrbotten.se

Vecka 24

Må vi aldrig förlora konsten att sörja. Av Merete Mazzarella. <https://www.svd.se/ma-vi-aldrig-forlora-konsten-att-sorja>

Det är en läkares plikt att stå upp för människovärdet. Av Elin Karlsson.

<https://www.sjukhuslakaren.se/kronika/det-ar-en-lakares-plikt-att-sta-upp-for-manniskovardet/>

"Nio månader efter examen funderar jag på att byta bana".

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/06/05/jag-ar-underlakare-fore-at-och-funderar-pa-att-byta-bana/>

Omhändertagandet av en patient som fått ett svårt sjukdomsbesked var inte förenligt med en god vård, anser Ivo. Patienten tog sitt liv genom att hoppa ut genom ett fönster. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/06/11/ivo-kritiserar-sjukhus-efter-suicid/>

Högsta förvaltningsdomstolen nekar visselblåsarna i Macchiarini-affären domstolsprövning.

<https://www.mynewsdesk.com/se/centrumforrattvisa/pressreleases/hoegsta-foervaltningsdomstolen-nekar-visselblaasarna-i-macchiarini-affaeren-domstolsproevning-2884345>

Justitieombudsmannen, JO, riktar kritik mot Region Halland för att ha lämnat ut patientuppgifter till ett amerikanskt sjukhus.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/06/05/jo-kritiserar-halland-for-journaloverforing/>

God och nära vård. SOU 2019:29. Anna Nergårdh lämnade sitt tredje delbetänkande 5 juni.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/06/Nergardh-Vi-maste-lyfta-kommunerna-i-den-nara-varden/>

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/06/sou-201929/>

Olik eller ojämlig. En analys i regionala skillnader i graviditetsvårdkedjan. Myndigheten för vård och omsorgsanalys. 2019:4.

<https://www.vardanalys.se/rapporter/olik-eller-ojamlik/>

Rahma M. Warsame & Sharonne N. Hayes. *Mayo Clinic's 5-Step Policy for Responding to Bias Incidents*. AMA J Ethics. 2019;21(6):E521-529. doi:

10.1001/amajethics.2019.521. <https://journalofethics.ama-assn.org/article/mayo-clinics-5-step-policy-responding-bias-incidents/2019-06>

Early-life challenges affect how children focus, face the day. Experiences such as poverty, residential instability, or parental divorce or substance abuse, can affect executive function and lead to changes in a child's brain chemistry, muting the effects of stress hormones, according to a new study. <https://www.sciencedaily.com/releases/2019/06/190605171354.htm>

Australasian Association of Bioethics and Health Law / New Zealand Bioethics Conference, 21-23 November 2019 University of Otago, in Dunedin on the South Island of New Zealand. <http://aabhlnzb2019.w.events4you.currinda.com/>

Ledigt jobb: Professor Health Care Ethics IQ Healthcare Radboudumc - Nijmegen - The Netherlands. Please apply before June, 21 2019.

<https://www.radboudumc.nl/en/vacancies/68421-professor-health-care-ethics>

Välkommen att nominera till Smers etikpris 2019! Vill du uppmärksamma någon eller några som har främjat breda diskussioner i medicinsk-etiska frågor eller som har ett långt idogt arbete inom medicinsk-etik bakom sig? En person eller en organisation? Nomineringen ska göras skriftligen till

priskommittén senast den 15 augusti 2019, via e-post smer@regeringskansliet.se eller via brev till Smer, Socialdepartementet, 103 33 Stockholm. Ange namn på ditt förslag till pristagare inklusive motivering samt ditt eget namn, telefonnummer och e-post/adress.
<http://www.smer.se/nyheter/valkomna-att-nominera-en-person-eller-organisation-till-smers-etikpris-2019/>

Vecka 23

Skrivelse från BLF och SFBUP angående barn i läger i Syrien.

<http://www.barnlakarforeningen.se/2019/05/24/skrivelse-fran-blf-och-sfbup-angaende-barn-i-lager-i-syrien/>

Kritik mot att barnmorskestudent fick förlösa barn som senare dog.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/maj/kritik-mot-att-barnmorskestudent-fick-forlosa-dodfott-barn/>

Dödshjälp. Frågan leder gång på gång till känslomässigt laddade debatter, nu senast under våren. Sju av åtta riksdagspartier säger dock tydligt nej till dödshjälp. Men vilka är argumenten för och emot dödshjälp? Läs Sjukhusläkarens reportage i tre delar.

<https://www.sjukhuslakaren.se/tema/dodshjalp/>

Nytt. SOU 2019:26 *Organbevarande behandling för donation.* http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2019/06/SOU-2019_26- webb.pdf

Läs mer: <http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/06/Anhorigveto-vid-donation-foreslas-forsvinna/>

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/juni/utredare-vill-oka-donationer-med-hjalp-av-lagstiftning/>

”Betänkandet från läkemedelsutredningen är komplicerat och tilltrasslat, och det är anmärkningsvärt att utredningen helt saknar patientperspektiv”. Det skriver ett flertal debattörer. <https://www.svd.se/undermaliga-forslag-om-lakemedel>

Läs mer: SOU 2018:89. *Tydligare ansvar och regler för läkemedel.*

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/01/sou-201889/>

DN debatt om komplementär och alternativ vård (Kav). *”I dag är det förbjudet för andra än hälso- och sjukvårdspersonal att behandla cancer, epilepsi och diabetes. Vi vill att det förbudet ska utvidgas och omfatta alla allvarliga kroppsliga och psykiska sjukdomar. Men att det ska vara tillåtet att använda Kav för att lindra symtom”*, skriver företrädare för Kav-utredningen.

<https://www.dn.se/debatt/allvarliga-sjukdomar-ska-bara-fa-behandlas-av-varden/>

What Are Reasonable Limits to Patient Preferences About Their Caregivers? C. Noelle Driver. *AMA J Ethics*. 2019;21(6):E477-479. doi: 10.1001/amajethics.2019.477.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/what-are-reasonable-limits-patient-preferences-about-their-caregivers/2019-06>

Aboujaoude E. *Protecting privacy to protect mental health: the new ethical imperative*. *Journal of Medical Ethics* Published Online First: 23 May 2019. doi: 10.1136/medethics-2018-105313 <https://jme.bmj.com/content/early/2019/05/23/medethics-2018-105313>

Misreporting science is unethical and even dangerous. By Cathal D. O'Connell researcher in 3D bioprinting with a background in physics/nanoscience. <https://www.bioedge.org/indepth/view/misreporting-science-is-unethical-and-even-dangerous/13077>

Pesut, B. et al. *Nursing and euthanasia: A narrative review of the nursing ethics literature*. (2019). *Nursing Ethics*. <https://doi.org/10.1177/0969733019845127>

Imperial College. *Five day intensive medical ethics course*. 16-20 september 2019. This year the last day of the course will also comprise a stand-alone one day conference on justice and fairness in medical and health care ethics. Contact us: cpd@imperial.ac.uk <https://www.imperial.ac.uk/continuing-professional-development/short-courses/medicine/ethics/medical-ethics/>

Mai **Vecka 22**

"Det sammanhängande systemet är en god sak". En krönika av Anna Janson, barnläkare, Addis Abeba, Etiopien. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/05/24/det-sammanhangande-systemet-ar-en-god-sak/>

"Förhoppningsvis slutar denna läkare aldrig att eftersträva kunskap, utveckling och erfarenhet". En krönika av Mia Lind, AT-läkare, Sahlgrenska universitetssjukhuset, Göteborg. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/05/Forhoppningsvis-slutar-denna-lakare-aldrig-att-efterstrava-kunskap-utveckling-och-erfarenhet/>

”Överge satsningarna på primärvården”. En debattartikel av Johan Frostegård professor i medicin, Karolinska Institutet.
<https://www.svd.se/overge-satsningarna-pa-primarvarden>

En manlig läkarstudent från Linköpings universitet, som skrämt och oroat sina yngre kvinnliga medstudenter genom att skicka mejl till dem, ska avskiljas från sin utbildning. Det har Kammarrätten i Stockholm slagit fast.
<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/05/Lakarstudent-ska-skiljas-fran-utbildningen-efter-ovalkommet-mejlade/>

DN Scoop: *Det mänskliga sjukvårdslotteriet – skandalen på Nya Karolinska.*
Del 1 – Det mänskliga sjukvårdslotteriet och Del 2 – Övningen inför sjukhusflytten var kaotisk
<https://www.dn.se/nyheter/sverige/dn-scoop-det-manskliga-sjukvardslotteriet-skandalen-pa-nya-karolinska/>

Nya rapporter. Socialstyrelsen. *Att göra anmälningar som gäller barn sökbara – Rättsliga förutsättningar för personuppgiftsbehandling.* Socialstyrelsen föreslår en ändring i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. Syftet är att socialnämnderna bättre ska kunna identifiera och skydda barn som far illa och kunna sätta in insatser.
<https://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2019/forslagtilllagandringskagemojlighetattbattreskyddabarn>
Stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa – Uppföljning och analys av överenskommelser mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting 2016–2018 – Slutrapport. Den statliga satsningen stärker inte förutsättningarna för en mer jämlik vård och omsorg mellan kommuner och mellan regioner, och dessutom föreligger det viss risk att existerande skillnader förstärks.
<https://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2019/battrevillkormensvartseffekteravmiljardsatsningpapsykiskhalsa>

Ny avhandling: *Web-based learning design in paediatric perioperative care: the importance of including an educational framework and children’s own perspectives.* Gunilla Löf, anestesijuksköterska. KI/Lime.
https://openarchive.ki.se/xmlui/handle/10616/46718?_ga=2.131707663.1699030587.1558943811-27154907.1466582929
Läs mer: *Hon kämpar för förberedda barn i sjukvården.* <https://ki.se/nyheter/hon-kampar-for-forberedda-barn-i-sjukvarden>

Ny ordförande i Statens medicinsk-etiska råd.
<http://www.smer.se/nyheter/ny-ordforande-i-statens-medicinsk-etiska-rad/>

Etiksamtal i Almedalen. Statens medicinsk-etiska råd (Smer) arrangerar tre etiksamtal under Almedalsveckan:

1/7 *DNA-test och diagnostik – vad vill vi veta och vem ska få veta?* Samtalet arrangeras tillsammans med Kommittén för teknologisk innovation och etik (KOMET).

<http://www.smer.se/seminarier/almedalen-2019-dna-test-och-diagnostik-vad-vill-vi-veta-och-vem-ska-fa-veta/>

2/7 *Bör vi göra oss till bättre människor med teknikens hjälp?*

<http://www.smer.se/seminarier/almedalen-2019-bor-vi-gora-oss-till-battre-manniskor-med-teknikens-hjalp/>

3/7 *Alternativ medicin – alternativ etik?*

<http://www.smer.se/seminarier/almedalen-2019-alternativ-medicin-alternativ-etik/>

Tid: kl. 9.00 – 10.15 (med frukost från 8.30). Plats: Créperie & Logis lokaler på Wallers plats 3, (strykjärnshuset). Ingen förhandsbokning behövs, men kom i tid då det brukar bli fullt!

EACME Annual Conference: Rethinking Ethics in 21st Century Europe. Oxford 12th-14th september 2019.

<https://www.ethox.ox.ac.uk/opportunities/EACME2019>

Vecka 21

Brister i vården vid långvarig smärta. En debattartikel av Gunilla Brodda Jansen, specialist i rehabiliteringsmedicin och smärtlindring, docent, Karolinska institutet

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/05/Brister-i-varden-vid-langvarig-smarta/>

Forskning ska etikprövas och patienters integritet ska värnas. En replik av Läkartidningens medicinska redaktörer.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/05/Forskning-ska-etikprovas-och-patienters-integritet-ska-varnas/>

Relaterat: *Myndighet vill att medicinska fallrapporter ska etikprövas.*

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/04/Oenighet-om-etikprovning-av-fallrapporter/>

Svårt sjuka barn ska inte utvisas. Av Véronique Lönnerblad, generalsekreterare Unicef Sverige och Christina Heilborn, chefsjurist Unicef Sverige. <https://www.svd.se/svart-sjuka-barn-ska-inte-utvisas>

Starka protester mot nya abortlagen i Alabama. <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/maj/starka-protester-mot-nya-abortlagen-i-alabama/>

Bup på Universitetssjukhuset i Linköping bröt mot lagen när en tonårspojke spändes fast med bälte i över åtta timmar utan att kontrolleras på plats. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/05/20/pojke-spandes-fast-utan-lagenlig-kontroll/>

Är det inte vårdens uppgift att skydda en persons integritet när personen själv inte klarar av det? Det undrar debattörerna som vill se en debatt om inskränkning av elektronisk kommunikation.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/05/16/nar-ska-psykiatripersonalen-beslagta-mobiltelefonen/>

Replik: *"Sjukdomen ska behandlas, inte symtomen"*.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/05/21/sjukdomen-ska-behandlas-inte-symtomen/>

Aktiv dødshjelp: etikk ved livets slutt. Ny norsk bok om dödshjälp av två unga filosofer Ole Martin Moen og Aksel Braanen Sterri.

<https://www.cappelendamm.no/aktiv-dodshjelp-ole-martin-moen-aksel-braanen-sterri-9788202594848>

Why GPs and patients need to talk more openly about death. By Lucy Pocock GP Career Progression Fellow, University of Bristol.

<https://theconversation.com/why-gps-and-patients-need-to-talk-more-openly-about-death-112345>

Severity as a Priority Setting Criterion: Setting a Challenging Research Agenda. Barra, M., Broqvist, M., Gustavsson, E. et al. Health Care Anal (2019). <https://doi.org/10.1007/s10728-019-00371-z>

Lynøe, N., & Eriksson, A. (2019). *Hidden clinical values and overestimation of shaken baby cases.* *Clinical Ethics.*

<https://doi.org/10.1177/1477750919851048>

Harvard har en återkommande 3 dagars etikkurs *"Harvard Clinical Bioethics Course"* som jag brukar informera om. Här är programmet för kursen i juni. Kanske intressant att ta del av det som exempel (bland andra)? Kanske någon av er som deltar i juni/har deltagit i en tidigare kurs? <https://bioethics.hms.harvard.edu/2019-hcbc-schedule>

Aktuellt patientfall i Frankrike:

Just hours after doctors stopped artificially feeding and hydrating a 42-year-old Frenchman who has spent more than a decade in a vegetative state, a French court ruled late on Monday night that he must be put back on life support. By Aurelien Breeden.

<https://www.nytimes.com/2019/05/20/world/europe/france-vincent-lambert-life-support.html>

Mannen insjuknade för 10 år sen och hade inte skrivit ner något som kunde ge vägledning för hur han önskade att behandlingen skulle bli. Hans föräldrar och hans fru har totalt olika åsikter om vad mannen hade velat.

Sedan 2016 finns i Frankrike ett regelverk för att skriva ner sin vilja inför framtida behandlingar och för att utse en person som kan föra ens talan i frågor gällande sjukvården när man själv inte längre kan. Fortfarande är det relativt få som har skrivit ett förhandsdirektiv men det aktuella fallet har skapat stor uppmärksamhet och många fler har blivit medvetna om att möjligheten finns och att det kan vara viktigt att ha tagit ställning oavsett om man är en ung eller en äldre person.

Formulär för att skriva ett förhandsdirektiv gällande sjukvården:

https://www.has-sante.fr/portail/upload/docs/application/pdf/2016-12/modele_de_redaction_des_directives_anticipees.pdf

Formulär för att ge framtidsfullmakt gällande sjukvården:

https://www.has-sante.fr/portail/upload/docs/application/pdf/2016-03/da_personne_confiance_v9.pdf

Vad gäller i Sverige 2019?

2011 Socialstyrelsen har skrivit om ”skriftliga viljeyttringar gällande livsuppehållande behandling”. I handboken står det att: *Det finns möjlighet att skriva ett så kallat livstestamente för att uttrycka sin vilja gällande val av behandling. Dokumentet är endast vägledande för sjukvården men inte juridiskt bindande.* (s.38). <https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-6-39>

2015 kom SOU 2015:80. *Stöd och hjälp till vuxna vid ställningstaganden till vård, omsorg och forskning.* I Del 2 står det ”Om framtidsfullmakter”. Läs ett särskilt yttrande av experten Niels Lynöe (s.819) som pekar på behovet att göra skriftliga förhandsdirektiver gällande sjukvården juridiskt bindande.

<https://www.regeringen.se/4a8393/contentassets/c4934bcc2ca24fad9119c6a201f91f80/utredningen-om-beslutsoformogna-personers->

[stallning-i-varld-omsorg-och-forskning-del-2-sou-201580](#)

2017 trädde *Lagen om framtidsfullmakt* i kraft den 1 juli. <https://www.lagen.nu/2017:310>

Där står att en framtidsfullmakt får omfatta ekonomiska och personliga angelägenheter men att en framtidsfullmakt inte får omfatta åtgärder som avses i 2 kap. 1 § första stycket HSL (2017:30) eller 1 § Tandvårdslagen.

2019 är det som förut möjligt att skriva ner i förväg hur man vill ha det gällande sjukvården om man hamnar i en situation då man inte kan tala för sig själv men dokumentet är inte juridiskt bindande och man kan inte ge framtidsfullmakt till någon annan person. En del organisationer som religiösa samfund har tagit fram sådana dokument som man kan använda sig av. Jehovas Vittnen har haft ett "blodkort". Katolikerna har ett "livsslutsdirektiv" (bifogas).

Som stöd för situationer när någon är svårt sjuk eller döende, har den Katolska rörelsen *Respekt* tagit fram ett livsslutsdirektiv, där man på förhand kan skriva ner särskilda önskemål till närstående och vårdpersonal. <https://respektlivet.nu/om-oss/livsslutsdirektiv>

Vecka 20

Selektiv rapportering av kliniska provningar. "*Det är uppseendeväckande att i Sverige rapporteras resultat ytterst sällan*". Det skriver Tove Godskesen och Stefan Eriksson från Centrum för forsknings- och bioetik. Uppsala universitet.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/05/15/selektiv-rapportering-av-kliniska-provningar/>

"*Utan hälsopolitiska beslut blir utbyggnad av rådgivning aldrig tillräcklig*". Av Göran Boëthius och Hans Gilljam.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/05/16/utan-halsopolitiska-beslut-bli-utbyggnad-av-radgivning-aldrig-tillracklig/>

"*Det finns inom hälso- och sjukvården i dag god kunskap om hur våldet i nära relationer kan upptäckas*", skriver Gun Heimer och Åsa Witkowski. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/05/13/det-finns-rutiner-for-att-fanga-upp-valdsutsatta/>

Hjärtläkare på Karolinska: "*Jag ägnar mig åt civil olydnad på jobbet*".

<https://www.dn.se/sthlm/hjartlakare-pa-karolinska-jag-agnar-mig-at-civil-olydnad-pa-jobbet/>

”Primärvården är till för patienterna – inte SKL” skriver Heidi Stensmyren, ordförande för Sveriges Läkarförbund, i en slutreplik till SKL. <https://www.svd.se/primarvarden-ar-till-for-patienterna--inte-skl>

Ny rapport som sammanfattar resultatet av Socialstyrelsens utvärdering av vården vid depression och ångestsyndrom. <https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2019/2019-5-12/>

Regeringen ger nu Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram och sprida kunskap som kan stödja hälso- och sjukvårdens samt socialtjänstens arbete med att förebygga suicid. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/05/okad-kunskap-om-suicidprevention-och-stod-till-efterlevande/>

Regeringen storsatsar på ökad kunskap om demens. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/regeringen-storsatsar-pa-okad-kunskap-om-demens-27596> Relaterat: *Dementia: ethical issues*. Nuffield Council on Bioethics work and report. <http://nuffieldbioethics.org/project/dementia>
<http://nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/2014/07/Dementia-report-overview-Feb-20101.pdf>

5 Questions: Looking for solutions to physician burnout in other professions. <http://med.stanford.edu/news/all-news/2019/05/looking-for-solutions-to-physician-burnout.html?linkId=67080984>

Cosmetic procedures – ethical issues. Nuffield Council on Bioethics. Report. 2017. <http://nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/Cosmetic-procedures-full-report.pdf>

MDPI is granting an 800 Swiss Franc Travel award to an Early Career Researcher, to visit a conference of your choice. MDPI, pioneer in scholarly open access publishing, has supported academic communities since 1996. Based in Basel, Switzerland. https://www.mdpi.com/journal/publications/awards.pdf/0/168_2019_1_2019-04-08_Publications_Travel%20Award%202019_web.pdf

Smer har publicerat konferensrapporten från Peter Strangs etikprisseminarium samt webbfilmen från den 25 oktober 2018. <http://www.smer.se/webbfilmer/etikprisseminarium-de-svara-besluten-etiska-dilemman-vid-behandlingsbegransningar-och-livsuppehallande-behandling/>

Nationella Etiknätverket bjuder in till möte i Visby den 12-13 september. Preliminärt program och inbjudan bifogas detta mail.
Kontaktperson: rose-marie.isaksson@norrboten.se

Vecka 19

Inbjudan till Klinisk etikkurs för handledare/lärare i hälso- och sjukvården.

SLS Delegation för medicinsk etik i samarbete med Sjuksköterskornas etiska råd arrangerar den 14–17 oktober 2019 med en uppföljningsdag den 16 december 2019 en kurs för blivande eller redan aktiva lärare och handledare i klinisk etik i hälso- och sjukvården. <https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/kalendarium/kurs-klinisk-etik/>

Staten JK-anmäls för bristande åldersbedömningar. *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* och *Civil Rights Defenders* lämnar in en anmälan till Justitiekanslern (JK) i ett fall där en minderårig pojke fått sina mänskliga rättigheter kränkta i samband med sin asylprövning. <https://sweref.org/staten-jk-anmals-for-brister-i-medicinsk-aldersbedomning/>

Ny avhandling. *Authenticity in Bioethics: Bridging the Gap between Theory and Practice*. Jesper Ahlin Marceta. Filosofi och historia, KTH, Skolan för arkitektur och samhällsbyggnad (ABE), Filosofi och teknikhistoria, Filosofi.

<http://kth.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1289625&dswid=-402>

Ny bok. *Konsulterna - kampen om Karolinska*. Av journalisterna Lisa Röstlund och Anna Gustafsson. Förlag: Mondial.
Utgivningsdatum: 2019-05-08. ISBN: 9789188671912

Många läkarstudenter utsatta för sexuella trakasserier. Nästan en fjärdedel har upplevt särbehandling på grund av kön under utbildningen, visar en enkät från Läkarförbundet.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/05/Manga-lakarstudenter-utsatta-for-sexuell-sarbehandling/>

”Smer-rapport om dödshjälp togs emot positivt i båda läger”. En artikel skriven av Kjell Asplund m.fl.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/05/Smer-rapport-om-dodshjalp-togs-emot-positivt-i-bada-lager/>

Relaterat: Smers rapport 2017:2. *Dödshjälp. En kunskapssammanställning*.

<http://www.smer.se/rapporter/dodshjalp-en-kunskapssammanstallning/>

Läkartiden som läker såren. Av Olof Ehrenkrona. <https://www.svd.se/lakartiden-som-laker-saren>

Empathy in healthcare is finally making a comeback. By Jeremy Howick Director of the Oxford Empathy Programme, University of Oxford. <https://theconversation.com/empathy-in-healthcare-is-finally-making-a-comeback-113593>

How Should ECMO Initiation and Withdrawal Decisions Be Shared? Jaramillo C. and Braus N. *AMA J Ethics.* 2019;21(5):E387-393. doi: 10.1001/amajethics.2019.387.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-should-ecmo-initiation-and-withdrawal-decisions-be-shared/2019-05>

Will We Code for Default ECMO? Brauner D. J. et al. *AMA J Ethics.* 2019;21(5):E443-449. doi: 10.1001/amajethics.2019.443.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/will-we-code-default-ecmo/2019-05>

How Should One Live Everlasting Life? Harbut R. *AMA J Ethics.* 2019;21(5):E470-474. doi: 10.1001/amajethics.2019.470.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-should-one-live-everlasting-life/2019-05>

Dickens et al. *Mental health nurses' attitudes, experience, and knowledge regarding routine physical healthcare: systematic, integrative review of studies involving 7,549 nurses working in mental health settings.* *BMC Nursing.* 2019.

<https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-019-0339-x>

Jonathan D. Moreno (2019) *What Is a Clinical Ethicist?* *The American Journal of Bioethics,* 19:4, 4-5, DOI: 10.1080/15265161.2019.1574495

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2019.1574495?src=recsys>

New vacancy: Research Fellow in Ethics in the University of Strasbourg, Ethics centre (CEERE) – France.

<http://www.unistra.fr/index.php?id=27705>

Vecka 18

"Lag om fasta läkare är inte lösningen". En replik skriven av Marie Morell, ordförande SKL:s sjukvårdsdelegation.

<https://www.svd.se/lag-om-fasta-lakare-ar-inte-losningen>

Relaterat: *"Lär av våra grannländer – inför fasta läkare nu"*. En debattartikel av Heidi Stensmyren, Sveriges Läkarförbund.

<https://www.svd.se/lar-av-vara-grannlander--infor-fasta-lakare-nu>

Kan man lita på kvalitetsdata? *"I vissa fall är statistiken så förvanskad att det mest liknar en medveten lögn"*, skriver Claes Brodin, överläkare och kirurg, Nyköpings lasarett i en debattartikel.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/04/29/kan-man-lita-pa-kvalitetsdata/>

Vardaglig maktlöshet är inte bra för någons hälsa. En krönika av Katarina Stolt, distriktsläkare i Jönköping.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/04/26/vardaglig-maktloshet-ar-inte-bra-for-nagons-halsa/>

Regionerna har själva skapat den marknad för hyrpersonal i vården som i dag trissar upp priserna på hyrpersonal och samtidigt gör det svårare att behålla den ordinarie personalen, skriver Johan Enfeldt och Lisa Pelling, Arena Idé.

<https://www.svd.se/skl-missar-orsakerna-till-kostnadsexplosion>

Smer kommenterar det norska Bioteknologirådets uttalande om genetisk testning av barn utanför hälso- och sjukvården.

<http://www.smer.se/smer-kommenterar/smer-kommenterar-20191-dna-testning-av-barn-utanfor-halso-och-sjukvarden/>

Statens medicinsk-etiska råd (Smer) föreslår idag Socialdepartementet att ge uppdrag till tre myndigheter att stärka kunskapen om utredning och behandling av könsdysfori hos barn och ungdomar.

<http://www.smer.se/wp-content/uploads/2019/04/Skrivelse-ang.-utredning-och-behandling-av-konsdysfori-hos-barn-och-ungdomar-2019-04-26.pdf>

En konferensrapport efter Peter Strangs seminarium finns nu att läsa: *De svåra besluten. Etiska dilemman vid behandlingsbegränsningar och livsuppehållande behandling*.

<http://www.smer.se/nyheter/de-svara-besluten-etiska-dilemman-vid-behandlingsbegransningar-och-livsuppehallande-behandling/>

Ny avhandling. Matar A. *Considering a Baby? Responsible Screening for the Future: Ethical and social implications for implementation and use of preconception expanded carrier screening in Sweden*. Uppsala universitet, Centrum för forsknings- och bioetik. <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1277573&dswid=9496>

Cancer professionals need to be aware quality of life is an abstract concept for many patients. By Ranjana Srivastava, Australian oncologist. Her sixth book, *A Better Death: Conversations in the Art of Living and Dying Well* will be published in June 2019. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/apr/10/cancer-surgeons-need-to-be-aware-quality-of-life-is-an-abstract-concept-for-many-patients>

How should crisis sedation be presented to dying patients at risk of a catastrophic event? By Dr Nathan Emmerich and Prof Bert Gordijn. <https://blogs.bmj.com/medical-ethics/2019/04/23/how-should-crisis-sedation-be-presented-to-dying-patients-at-risk-of-a-catastrophic-event/>

Related: Emmerich N, Gordijn B. *Ethics of crisis sedation: questions of performance and consent*. *Journal of Medical Ethics* Published Online First: 20 April 2019. doi: 10.1136/medethics-2018-105285

At least 1.12% of deaths in Canada are due to euthanasia. <https://www.bioedge.org/bioethics/at-least-1.12-of-deaths-in-canada-are-due-to-euthanasia/13036>

Related: *Fourth Interim Report on Medical Assistance in Dying in Canada*.

<https://www.canada.ca/en/health-canada/services/publications/health-system-services/medical-assistance-dying-interim-report-april-2019.html>

Royal College of Paediatrics and Child Health (RCPCH). New advice seeks to prevent parent/doctor conflict in paediatrics.

<https://adc.bmj.com/content/archdischild/104/5/413.full.pdf>

Related: Linney M, Hain RDW, Wilkinson D, et al. *Achieving consensus advice for paediatricians and other health professionals: on prevention, recognition and management of conflict in paediatric practice*. *Archives of Disease in Childhood* 2019;104:413-416.

<https://adc.bmj.com/content/104/5/413>

Early-Career Scholar Essay Award. The Hastings Center. Apply Now. Deadline: June 1, 2019. To enter: Any person, including the author, may nominate an essay. There is no entry fee. To submit an entry: <https://hastingscenter.wufoo.com/forms/waky46u0v3hrq6/>

April Vecka 13

I Ängelholm ska patienter som upplever ensamhet erbjudas ett vänskapsbesök.

<https://www.senioren.se/nyheter/vanskap-istallet-for-medicin/>

Jamen, hur svårt kan det vara? Det är väl klart att Ali behöver sitt insulin. En krönika skriven av Sophia Rössner endokrinolog, Karolinska universitetssjukhuset Huddinge.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/03/Jamen-hur-svart-kan-det-vara-Det-ar-val-klart-att-Ali-behoever-sitt-insulin/>

Apropå! Förespråkarnas tystnad i debatten om skakvåld. En debattartikel skriven av Knut Wester, professor emeritus, specialist i neurokirurgi, Universitetet i Bergen, Norge

<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Apropa-Foresprakarnas-tystnad-i-debatten-om-skakvald/>

Relaterat:

Lynøe N, Olsson A. ”Triaden” räcker inte för att diagnostisera skakvåld. Mycket svagt vetenskapligt underlag – felaktiga bedömningar med under- och överdiagnostik kan få ödesdigra konsekvenser. *Läkartidningen*. 2018;115:EY9F. <http://lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Kommentar/2018/03/Triaden-racker-inte-for-att-diagnostisera-skakvald/>

För många som styr, för få som vårdar. Balansen måste återställas på Karolinska, skriver sjukhusets styrelse apropå kritik om att organisationen blivit för chefstung.

<https://www.dagenssamhalle.se/debatt/styrelsen-kritiken-mot-karolinska-ar-befogad-26758>

Lars Øystein Ursin. (2019). *Withholding and Withdrawing Life-Sustaining Treatment: Equally Equivalent?* *The American Journal of*

Bioethics 19:3, pages 10-20.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2018.1561961>

Dominic Wilkinson, Ella Butcherine, Julian Savulescu. (2019). *Withdrawal Aversion and the Equivalence Test*. The American Journal of Bioethics 19:3, pages 21-28.

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15265161.2019.1574465>

Computer vision technology could aid ICU care by spotting movement. Amy Jeter Hansen. SCOPE. Stanford Medicine.

<https://scopeblog.stanford.edu/2019/03/25/computer-vision-technology-could-aid-icu-care-by-spotting-movement/>

The 2nd international conference *Medical Review Auschwitz: Medicine Behind the Barbed Wire*, 7-8 May 2019 Kraków, Poland. The aim of the conference is to educate the world's medical community about the violations of medical ethics during the Second World War, with special focus on the behaviour of physicians and other medical professionals in Nazi medical institutions and concentration camps or other places of imprisonment, and the ethical implications of Nazi medicine for contemporary medical practice and healthcare policy. <https://www.mp.pl/auschwitz/conference/>

Länkar till några av professionernas etiska råd:

Delegationen för medicinsk etik. Svenska läkaresällskapet. <https://www.sls.se/etik/>

Sjuksköterskornas etiska råd. <https://www.swenurse.se/vi-arbetar-med/etik/sjukskoterskornas-etiska-rad/>

Fysioterapeuterna etiska råd. <https://www.fysioterapeuterna.se/Profession/Etik-lagar--regler/Etiska-regler/>

Sveriges Arbetsterapeuter etiska råd. <https://www.arbetsterapeuterna.se/foerbundet/demokrati-och-organisation/expertpanel-grupper-och-raad/etiska-raadet/>

Akademikerförbundet SSR:s Etikråd. <https://akademssr.se/yrkesfragor/etikradet>

Vecka 12

Replik: *"Felaktiga påståenden om könsbekräftande vård"*. Skriven av Sandra Ehne, RFSL, och Frank Berglund, RFSL Ungdom.

<https://www.svd.se/felaktiga-pastaenden-om-konsbekraftande-varld>

Slutreplik. *"Vi ifrågasätter inte könsdysfori"*. Professor Christopher Gillberg med flera. <https://www.svd.se/gillberg-vi-ifragasatter-inte-konsdysfori>

Sveriges Radio. Kaliber. *"Nyförlöst och fångslad"*. <https://sverigesradio.se/kaliber>

Mikael Sandlund, ordförande i Svenska Läkaresällskapets delegation för medicinsk etik, medverkar i Ekot med anledning av Kalibers rapportering om att ogifta kvinnor anges till polis vid svenskdrivet BB.

<https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/publicerat/2019/etik-diskussion-efter-avslojande-om-svenskt-vardforetag/>

Apropå! Vikten av att hålla ihop och sluta träta. En debattartikel skriven av **Peje Åstrand**, överläkare, Danderyds sjukhus.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Apropa-Vikten-av-att-halla-ihop-i-stallet-for-att-trata/>

Etik kan inte ersätta kunskaper i juridik på läkarprogrammen. Debattartikel skriven av tre jurister.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Etik-kan-inte-ersatta-kunskaper-i-juridik-pa-lakarprogrammen/>

"Det behövs ett kulturskifte där alla som arbetar i hälso- och sjukvården på riktigt måste börja känna att de ingår i ett gemensamt akademiskt system med forskarna". Det skriver Ingmar Petersson och fem andra författare.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/03/21/vi-i-varden-maste-sjalva-ta-ett-storre-ansvar/>

Fler styr, färre vårdar, men med bättre slogans. En krönika skriven av Fanny Nilsson som är fristående skribent och arbetar som

underläkare i akutvården. <http://www.dagensarena.se/redaktionen/ fler-styr-farre-vardar-men-med-battre-slogans/>

Videoinspelning från Läkaresällskapets. Nätverket mot olämplig styrning av hälso- och sjukvården arrangerade tisdagsdebatten 19 mars. Tema: *Etiskt perspektiv på styrningen av sjukvården*. <https://www.youtube.com/watch?v=WIVTeghC2io>

Ny rapport om NKS från Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet.

Det är delrapport 2 från forskningsprojektet *Framtidens universitetssjukhus – Beslut om Nya Karolinska Solna*.

<https://www.statsvet.su.se/om-oss/nyheter/andra-delrapporten-klar-om-nya-karolinska-solna-1.431116>

För att skapa handlingskraft i arbetet med att genomdriva Nya Karolinska Solna skapades en särskild NKS-förvaltning. Men den här typen av särorganisering förde med sig problem. Det är en av slutsatserna i en rapport från Stockholms universitet.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/03/Kritiska-roster-stangdes-ute-fran-projektet/>

Communicating with children about life-threatening conditions. The Lancet. Summary of the available evidence on communication with children about their own life-threatening disease and about a life-threatening disease in a parent.

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)33201-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)33201-X/fulltext)

Audra L Goodnight; *A Life Worth Living: Value and Responsibility*, The Journal of Medicine and Philosophy: A Forum for Bioethics and Philosophy of Medicine, Volume 44, Issue 2, 16 March 2019, Pages 133–149, <https://doi.org/10.1093/jmp/jhy043>

United Nations. *Let's fight racism!* <http://www.un.org/en/letsfightracism/>

Vecka 11

Denna vecka kom en fråga angående innebörden i termerna *bioetik* och *Bioethics*. Niklas Juth, filosof, docent CHE/KI definierar *bioetik* som "*de etiska frågor som uppstår i och med de biologiska vetenskaperna i en vid mening och dess tillämpningar (inklusive medicin och vård)*". Läs mer om *Bioethics* i en kort informativ broschyr från *Council of Europe*.

<https://www.europewatchdog.info/wp-content/uploads/2017/01/BioethicsCoEen.pdf>

I nyhetsbrevet förra veckan informerade jag om Sveriges Radio Ekot kartläggning

<https://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=83&grupp=10974&artikel=7168556>

Här kommer reaktionerna på kartläggningen:

Flera regioner ändrar sina rutiner kring livsuppehållande behandling efter en granskning som Sveriges Radio Ekot gjort.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/03/07/skarpta-rutiner-om-livsuppehallande-insatser/>

Inspektionen för vård och omsorg planerar att granska beslut om att inte ge patienter livsuppehållande behandling.

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=7169303>

SvD ledare. *Slarva inte med livsuppehållande behandling*. Text av Marie Dahlén.

<https://www.svd.se/slarva-inte-med-livsuppehallande-behandling-70s5>

Hundratals barn med könsdysfori utsätts varje år för ”behandling” med hormoner och därefter med könsstympling, helt utan rimligt underlag ifråga om vetenskap, beprövad erfarenhet och ofta utan etisk granskning. Det skriver professor Christopher Gillberg med flera vid Göteborgs universitet. <https://esvd.svd.se/svenskadagbladet/49923/>

Ansvar och etiska principer krävs för att förbättra sjukvården. Av Nätverket mot olämplig styrning av hälso- och sjukvården genom Andreas Nyström, ortoped, Uppsala.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Medicinskt-ansvar-och-etiska-principer-kravs-for-att-forbatta-sjukvarden/>

Den som styr professionella med morot och piska bör vara medveten om att verksamheten då förlorar möjligheten att dra nytta av medarbetarnas omdöme och ansvarstagande, skriver Andreas Thörneby, allmänläkare, Kinna.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/03/11/behandlar-man-folk-som-boskap-sa-agerar-de-som-boskap/>

DN Ledare. *Tystnadskulturen breder ut sig på Karolinska i Solna.* Text av Hanne Kjöllér journalist och fristående kolumnist i Dagens Nyheter.

<https://www.dn.se/ledare/hanne-kjoller-lydiga-medarbetare-viktigare-an-duktiga-pa-nya-karolinska/>

Onödig förvirring om vård till papperslösa – ge vård efter behov! Av Pouya Ghelichkhan, ST-läkare, akutsjukvård, Uppsala.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Onodig-forvirring-om-var-d-till-papperslosa--ge-var-d-efter-behov/>

Ny skrift från Svensk sjuksköterskeförening, Svenska Läkaresällskapet och Dietisternas Riksförbund: *Personcentrerad vård – en kärnkompetens för god och säker vård.*

https://www.sls.se/globalassets/sls/dokument/personcentrerad-var-d-2019_digital.pdf

Patient-Centered Care, Yes; Patients As Consumers, No. Michael K. Gusmano, Karen J. Maschke, and Mildred Z. Solomon. Health

Affairs 2019 38:3, 368-373 <https://www.healthaffairs.org/doi/full/10.1377/hlthaff.2018.05019>

Access to doctors' notes and other health records engages Stanford patients. By Amy Jeter Hansen. Scope. Stanford Medicine. <https://scopeblog.stanford.edu/2019/03/07/access-to-doctors-notes-and-other-health-records-engages-stanford-patients/?linkId=64555684>

We call for a global moratorium on all clinical uses of human germline editing - that is, changing heritable DNA (in sperm, eggs or embryos) to make genetically modified children. Nature. 13 March 2019. <https://www.nature.com/articles/d41586-019-00726-5>

Vecka 10

Sen abort. Debatt efter förra veckans publicering av en ny rapport från Smer.

<http://www.smer.se/wp-content/uploads/2019/02/Smer-2019.1-Livstecken-efter-sen-abort.pdf>

"Ändra lagen då risken ökat för att livsdugliga foster aborteras". Företrädare för Statens medicinsk-etiska råd (Smer):

<https://www.dn.se/debatt/andra-lagen-da-risken-okat-for-att-livsdugliga-foster-aborteras/>

Statens medicinsk-etiska råd om att ta bort livsduglighetsgränsen i abortlagen får kritik av gynekologer och barnmorskor samt av Hugo Lagercrantz.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/03/Gynekologer-och-barnmorskor-kritiska-till-Smers-forslag-om-abort/>

"Abortgränsen bör sättas då det mänskliga livet börjar". Replik av Hugo Lagercrantz.

<https://www.dn.se/debatt/repliker/abortgransen-bor-sattas-da-det-manskliga-livet-borjar/>

Barnmorskeförbundet ger tummen ned åt fetucid som metod vid sena aborter.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/03/01/barnmorskor-nobbar-fetucid-vid-sen-abort/>

Sveriges Radio. Ekot. *Läkare slarvar kring livsuppehållande beslut.*

<https://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=83&grupp=10974&artikel=7168556>

Läs mer: SOSFS 2011:7 *Livsuppehållande behandling*. <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-6-26>

Om att ge eller inte ge livsuppehållande behandling - Handbok för vårdgivare, verksamhetschefer och personal.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-6-39>

En ny statlig nämnd ska utreda misstänkt oredlighet i forskning och ett nytt regelverk ska inrättas för detta. Det har regeringen beslutat i en proposition till riksdagen. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/02/oberoende-utredning-vid-misstankt-oredlighet-i-forskning/>

Ny rapport. *Vad har IVO sett? 2018*. <https://www.ivo.se/publicerat-material/rapporter/vad-har-ivo-sett-2018/>

AI: Life in the age of intelligent machines. Cambridge University. Publicerat 2019-02-22.

<https://www.youtube.com/watch?v=MK31E4mSbXw&app=desktop#fauxfullscreen>

Wong SPY, McFarland LV, Liu C, Laundry RJ, Hebert PL, O'Hare AM. *Care Practices for Patients With Advanced Kidney Disease Who Forgo Maintenance Dialysis*. JAMA Intern Med. Published online January 22, 2019. doi:10.1001/jamainternmed.2018.6197

<https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine/fullarticle/2720755>

NHS Blood and Transplant (NHSBT) launches new organ donation strategy for children. *Paediatric and Neonatal Deceased Donation Strategy*. <https://www.odt.nhs.uk/odt-structures-and-standards/key-strategies/paediatric-and-neonatal-donation-strategy/>

<https://nhsbt-dbe.blob.core.windows.net/umbraco-assets-corp/15402/paediatric-and-neonatal-deceased-donation-strategy-final.pdf>

Mars Vecka 13

I Ängelholm ska patienter som upplever ensamhet erbjudas ett vänskapsbesök.

<https://www.senioren.se/nyheter/vanskap-istallet-for-medicin/>

Jamen, hur svårt kan det vara? Det är väl klart att Ali behöver sitt insulin. En krönika skriven av Sophia Rössner endokrinolog, Karolinska universitetssjukhuset Huddinge.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/03/Jamen-hur-svart-kan-det-vara-Det-ar-val-klart-att-Ali-behover-sitt-insulin/>

Apropå! Förespråkarnas tystnad i debatten om skakvåld. En debattartikel skriven av Knut Wester, professor emeritus, specialist i neurokirurgi, Universitetet i Bergen, Norge

<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Apropa-Foresprakarnas-tystnad-i-debatten-om-skakvald/>

Relaterat:

Lynøe N, Olsson A. ”Triaden” räcker inte för att diagnostisera skakvåld. Mycket svagt vetenskapligt underlag – felaktiga bedömningar med under- och överdiagnostik kan få ödesdigra konsekvenser. Läkartidningen. 2018;115:EY9F. <http://lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Kommentar/2018/03/Triaden-racker-inte-for-att-diagnostisera-skakvald/>

För många som styr, för få som vårdar. Balansen måste återställas på Karolinska, skriver sjukhusets styrelse apropå kritik om att organisationen blivit för chefstung.

<https://www.dagensamhalle.se/debatt/styrelsen-kritiken-mot-karolinska-ar-befogad-26758>

Lars Øystein Ursin. (2019). *Withholding and Withdrawing Life-Sustaining Treatment: Equally Equivalent?* The American Journal of Bioethics 19:3, pages 10-20.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2018.1561961>

Dominic Wilkinson, Ella Butcherine, Julian Savulescu. (2019). *Withdrawal Aversion and the Equivalence Test.* The American Journal of Bioethics 19:3, pages 21-28.

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15265161.2019.1574465>

Computer vision technology could aid ICU care by spotting movement. Amy Jeter Hansen. SCOPE. Stanford Medicine.
<https://scopeblog.stanford.edu/2019/03/25/computer-vision-technology-could-aid-icu-care-by-spotting-movement/>

The 2nd international conference *Medical Review Auschwitz: Medicine Behind the Barbed Wire*, 7-8 May 2019 Kraków, Poland. The aim of the conference is to educate the world's medical community about the violations of medical ethics during the Second World War, with special focus on the behaviour of physicians and other medical professionals in Nazi medical institutions and concentration camps or other places of imprisonment, and the ethical implications of Nazi medicine for contemporary medical practice and healthcare policy. <https://www.mp.pl/auschwitz/conference/>

Länkar till några av professionernas etiska råd:

Delegationen för medicinsk etik. Svenska läkaresällskapet. <https://www.sls.se/etik/>

Sjuksköterskornas etiska råd. <https://www.swenurse.se/vi-arbetar-med/etik/sjukskoterskornas-etiska-rad/>

Fysioterapeuterna etiska råd. <https://www.fysioterapeuterna.se/Profession/Etik-lagar--regler/Etiska-regler/>

Sveriges Arbetsterapeuter etiska råd. <https://www.arbetsterapeuterna.se/foerbundet/demokrati-och-organisation/expertpanel-grupper-och-raad/etiska-raadet/>

Akademikerförbundet SSR:s Etikråd. <https://akademssr.se/yrkesfragor/etikradet>

Vecka 12

Replik: *"Felaktiga påståenden om könsbekräftande vård"*. Skriven av Sandra Ehne, RFSL, och Frank Berglund, RFSL Ungdom.
<https://www.svd.se/felaktiga-pastaenden-om-konsbekraftande-varld>

Slutreplik. *"Vi ifrågasätter inte könsdysfori"*. Professor Christopher Gillberg med flera. <https://www.svd.se/gillberg-vi-ifragasatter-inte-konsdysfori>

Sveriges Radio. Kaliber. *"Nyförlöst och fängslad"*. <https://sverigesradio.se/kaliber>

Mikael Sandlund, ordförande i Svenska Läkaresällskapets delegation för medicinsk etik, medverkar i Ekot med anledning av Kalibers rapportering om att ogifta kvinnor anges till polis vid svenskdrevet BB.

<https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/publicerat/2019/etisk-diskussion-efter-avslojande-om-svenskt-vardforetag/>

Apropå! Vikten av att hålla ihop och sluta träta. En debattartikel skriven av **Peje Åstrand**, överläkare, Danderyds sjukhus.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Apropa-Vikten-av-att-halla-ihop-i-stallet-for-att-trata/>

Etik kan inte ersätta kunskaper i juridik på läkarprogrammen. Debattartikel skriven av tre jurister.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Etik-kan-inte-ersatta-kunskaper-i-juridik-pa-lakarprogrammen/>

”Det behövs ett kulturskifte där alla som arbetar i hälso- och sjukvården på riktigt måste börja känna att de ingår i ett gemensamt akademiskt system med forskarna”. Det skriver Ingmar Petersson och fem andra författare.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/03/21/vi-i-varden-maste-sjalva-ta-ett-storre-ansvar/>

Fler styr, färre vårdar, men med bättre slogans. En krönika skriven av Fanny Nilsson som är fristående skribent och arbetar som underläkare i akutvården. <http://www.dagensarena.se/redaktionen/flu-styr-farre-vardar-men-med-battre-slogans/>

Videoinspelning från Läkaresällskapets. Nätverket mot olämplig styrning av hälso- och sjukvården arrangerade tisdagsdebatten 19 mars. Tema: *Etiskt perspektiv på styrningen av sjukvården.* <https://www.youtube.com/watch?v=WIVTeghC2io>

Ny rapport om NKS från Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet.

Det är delrapport 2 från forskningsprojektet *Framtidens universitetssjukhus – Beslut om Nya Karolinska Solna.*

<https://www.statsvet.su.se/om-oss/nyheter/andra-delrapporten-klar-om-nya-karolinska-solna-1.431116>

För att skapa handlingskraft i arbetet med att genomdriva Nya Karolinska Solna skapades en särskild NKS-förvaltning. Men den här typen av särorganisering förde med sig problem. Det är en av slutsatserna i en rapport från Stockholms universitet.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/03/Kritiska-roster-stangdes-ute-fran-projektet/>

Communicating with children about life-threatening conditions. The Lancet. Summary of the available evidence on communication

with children about their own life-threatening disease and about a life-threatening disease in a parent.

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)33201-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)33201-X/fulltext)

Audra L Goodnight; *A Life Worth Living: Value and Responsibility*, The Journal of Medicine and Philosophy: A Forum for Bioethics and Philosophy of Medicine, Volume 44, Issue 2, 16 March 2019, Pages 133–149, <https://doi.org/10.1093/jmp/jhy043>

United Nations. *Let's fight racism!* <http://www.un.org/en/letsfightracism/>

Vecka 11

Denna vecka kom en fråga angående innebörden i termerna *bioetik* och *Bioethics*. Niklas Juth, filosof, docent CHE/KI definierar *bioetik* som "*de etiska frågor som uppstår i och med de biologiska vetenskaperna i en vid mening och dess tillämpningar (inklusive medicin och vård)*". Läs mer om *Bioethics* i en kort informativ broschyr från *Council of Europe*.

<https://www.europewatchdog.info/wp-content/uploads/2017/01/BioethicsCoEen.pdf>

I nyhetsbrevet förra veckan informerade jag om Sveriges Radio Ekot kartläggning

<https://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=83&grupp=10974&artikel=7168556>

Här kommer reaktionerna på kartläggningen:

Flera regioner ändrar sina rutiner kring livsuppehållande behandling efter en granskning som Sveriges Radio Ekot gjort.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/03/07/skarpta-rutiner-om-livsuppehallande-insatser/>

Inspektionen för vård och omsorg planerar att granska beslut om att inte ge patienter livsuppehållande behandling.

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=7169303>

SvD ledare. *Slarva inte med livsuppehållande behandling*. Text av Marie Dahlén.

<https://www.svd.se/slarva-inte-med-livsuppehallande-behandling-70s5>

Hundratals barn med könsdysfori utsätts varje år för "behandling" med hormoner och därefter med könsstympning, helt utan rimligt underlag ifråga om vetenskap, beprövad erfarenhet och ofta utan etisk granskning. Det skriver professor Christopher Gillberg med flera

vid Göteborgs universitet. <https://esvd.svd.se/svenskadagbladet/49923/>

Ansvar och etiska principer krävs för att förbättra sjukvården. Av Nätverket mot olämplig styrning av hälso- och sjukvården genom Andreas Nyström, ortoped, Uppsala.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Medicinskt-ansvar-och-etiska-principer-kravs-for-att-forbattra-sjukvarden/>

Den som styr professionella med morot och piska bör vara medveten om att verksamheten då förlorar möjligheten att dra nytta av medarbetarnas omdöme och ansvarstagande, skriver Andreas Thörneby, allmänläkare, Kinna.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/03/11/behandlar-man-folk-som-boskap-sa-agerar-de-som-boskap/>

DN Ledare. *Tystnadskulturen breder ut sig på Karolinska i Solna.* Text av Hanne Kjöllér journalist och fristående kolumnist i Dagens Nyheter.

<https://www.dn.se/ledare/hanne-kjoller-lydiga-medarbetare-viktigare-an-duktiga-pa-nya-karolinska/>

Onödig förvirring om vård till papperslösa – ge vård efter behov! Av Pouya Ghelichkhan, ST-läkare, akutsjukvård, Uppsala.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/03/Onodig-forvirring-om-var-d-till-papperslosa--ge-var-d-efter-behov/>

Ny skrift från Svensk sjuksköterskeförening, Svenska Läkaresällskapet och Dietisternas Riksförbund: *Personcentrerad vård – en kärnkompetens för god och säker vård.*

https://www.sls.se/globalassets/sls/dokument/personcentrerad-var-d-2019_digital.pdf

Patient-Centered Care, Yes; Patients As Consumers, No. Michael K. Gusmano, Karen J. Maschke, and Mildred Z. Solomon. Health Affairs 2019 38:3, 368-373 <https://www.healthaffairs.org/doi/full/10.1377/hlthaff.2018.05019>

Access to doctors' notes and other health records engages Stanford patients. By Amy Jeter Hansen. Scope. Stanford Medicine.

<https://scopeblog.stanford.edu/2019/03/07/access-to-doctors-notes-and-other-health-records-engages-stanford-patients/?linkId=64555684>

We call for a global moratorium on all clinical uses of human germline editing - that is, changing heritable DNA (in sperm, eggs or embryos) to make genetically modified children. Nature. 13 March 2019. <https://www.nature.com/articles/d41586-019-00726-5>

Vecka 10

Sen abort. Debatt efter förra veckans publicering av en ny rapport från Smer.

<http://www.smer.se/wp-content/uploads/2019/02/Smer-2019.1-Livstecken-efter-sen-abort.pdf>

”Ändra lagen då risken ökat för att livsdugliga foster aborteras”. Företrädare för Statens medicinsk-etiska råd (Smer):

<https://www.dn.se/debatt/andra-lagen-da-risken-okat-for-att-livsdugliga-foster-aborteras/>

Statens medicinsk-etiska råd om att ta bort livsduglighetsgränsen i abortlagen får kritik av gynekologer och barnmorskor samt av Hugo Lagercrantz.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/03/Gynekologer-och-barnmorskor-kritiska-till-Smers-forslag-om-abort/>

”Abortgränsen bör sättas då det mänskliga livet börjar”. Replik av Hugo Lagercrantz.

<https://www.dn.se/debatt/repliker/abortgransen-bor-sattas-da-det-manskliga-livet-borjar/>

Barnmorskeförbundet ger tummen ned åt fetucid som metod vid sena aborter.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/03/01/barnmorskor-nobbar-fetucid-vid-sen-abort/>

Sveriges Radio. Ekot. *Läkare slarvar kring livsuppehållande beslut.*

<https://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=83&grupp=10974&artikel=7168556>

Läs mer: SOSFS 2011:7 *Livsuppehållande behandling.* <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-6-26>

Om att ge eller inte ge livsuppehållande behandling - Handbok för vårdgivare, verksamhetschefer och personal.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-6-39>

En ny statlig nämnd ska utreda misstänkt oredlighet i forskning och ett nytt regelverk ska inrättas för detta. Det har regeringen beslutat i

en proposition till riksdagen. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/02/oberoende-utredning-vid-misstankt-oredlighet-i-forskning/>

Ny rapport. *Vad har IVO sett? 2018*. <https://www.ivo.se/publicerat-material/rapporter/vad-har-ivo-sett-2018/>

AI: Life in the age of intelligent machines. Cambridge University. Publicerat 2019-02-22.
<https://www.youtube.com/watch?v=MK31E4mSbXw&app=desktop#fauxfullscreen>

Wong SPY, McFarland LV, Liu C, Laundry RJ, Hebert PL, O'Hare AM. *Care Practices for Patients With Advanced Kidney Disease Who Forgo Maintenance Dialysis*. JAMA Intern Med. Published online January 22, 2019. doi:10.1001/jamainternmed.2018.6197
<https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine/fullarticle/2720755>

NHS Blood and Transplant (NHSBT) launches new organ donation strategy for children. *Paediatric and Neonatal Deceased Donation Strategy*. <https://www.odt.nhs.uk/odt-structures-and-standards/key-strategies/paediatric-and-neonatal-donation-strategy/>
<https://nhsbt.dbe.blob.core.windows.net/umbraco-assets-corp/15402/paediatric-and-neonatal-deceased-donation-strategy-final.pdf>

Februari

Vecka 9

Ny rapport. Smer. Livstecken efter sen abort. <http://www.smer.se/rapporter/livstecken-efter-sen-abort/>
<http://www.smer.se/wp-content/uploads/2019/02/Smer-2019.1-Livstecken-efter-sen-abort.pdf>

Debatt. Troligen är det så att medarbetare i vården inte får rimliga förutsättningar för att arbeta patientsäkert, skriver Hans Rutberg, ordförande i Svenska läkaresällskapets kommitté för säker vård.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/02/28/arbetsmiljon-har-avgorande--betydelse-for-patientsakerheten/>

Debatt. "Vården måste kunna använda digitaliseringens möjligheter. Vi kan inte så totalt bortse från nyttoaspekterna när vi diskuterar integritetsfrågorna" skriver Pelle Johnsson, klinisk programchef för Skånes digitala vårdssystem.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/02/22/varden-maste-kunna-anvanda-digitaliseringens-mojligheter/>

DN Debatt. "Så vill vi läkare reformera den svenska primärvården". Av åtta representanter för Sveriges läkarkår.

<https://www.dn.se/debatt/sa-vill-vi-lakare-reformera-den-svenska-primarvarden/>

Kunskapen om papperslösas rätt till vård brister. Det visar en enkätstudie i Västra Götalandsregionen gjord bland läkare som undervisar läkarstudenter. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/02/Lakare-hade-bristande-kunskap-om-papperslosas-ratt-till-vard/>

Läs rapporten: "[Kunskap om rätten till vård för tillståndslösa och asylsökande personer - en enkätstudie bland sjuksköterskestudenter, läkarstudenter och läkare i Västra Götaland](#)"

Läkartidningen har denna vecka ett temanummer "Hållbar sjukvård" med ett flertal artiklar om sjukvården och klimatet.

<http://www.lakartidningen.se/>

Mark Christopher Navin and Jason Adam Wasserman. *Capacity for Preferences and Pediatric Assent: Implications for Pediatric Practice*. Hastings Center Report 49, no. 1 (2019): 43–51. DOI: [10.1002/hast.980](https://doi.org/10.1002/hast.980)

Maura Priest (2019). *Transgender Children and the Right to Transition: Medical Ethics When Parents Mean Well but Cause Harm*. The American Journal of Bioethics, 19:2, 45-59, DOI: [10.1080/15265161.2018.1557276](https://doi.org/10.1080/15265161.2018.1557276)

M. Terrasse, M. Gorin, and D. Sisti. *Social Media, e-Health, and Medical Ethics*. Hastings Center Report 49, no. 1 (2019): 24–33.

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hast.975>

Patrick D. Herron. *An Ethical Obligation for Bioethicists to Utilize Social Media*. Hastings Center Report 49, no. 1 (2019).

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hast.978>

Catherine. M. Hammack. Ethical Use of Social Media Data: Beyond the Clinical Context. Hastings Center Report 49, no. 1 (2019): 40-42. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hast.979>

De nödvändiga samtalen. Kurser för läkare, sjuksköterskor, undersköterskor och paramedicinare. Kursen är inriktad på svåra samtalssituationer som kan uppstå i palliativ vård. Arrangör: Palliativt Utvecklingscentrum. Kontakt: Anders Danielsson. anders.danielsson@skane.se Tel: 0707-72 61 92 <https://palliativtutvecklingscentrum.se/dns-information-om-olika-kurser/>

The Harvard Medical School Annual Bioethics Conference 2019: *Controlling Death: Ethics, Law and the Health Professions*. April 11-12, 2019. Harvard Medical School Campus, Boston, will explore ethical, legal, and clinical aspects of evolving practices of euthanasia and physician-assisted death. <http://bioethics.hms.harvard.edu/annual-bioethics-conference>

Centre for Ethics in Medicine, University of Bristol. Empirical Bioethics - Two Day Training Course. 29 - 30 May 2019. Course organiser: Dr Jonathan Ives. <http://www.bristol.ac.uk/population-health-sciences/centres/ethics/seminars/2019/event-empirical-bioethics-training.html>

Vecka 8

Smer. Kommande seminarier 2019: Etiksamtal den 1 – 3 juli i Visby under Almedalsveckan. Etikpristagarens seminarium den 17 oktober ”Etik i praktiken”. Etikdagen 2019 den 12 december. <http://www.smer.se/nyheter/kommande-seminarier-2019/>

Cancerfonden. Rapporten 2019. <https://www.cancerfonden.se/cancerfondsrapporten/vard>

Ny bok. *Barn i välfärdsstatens utkant*. Skriven av Kavot Zillén, doktor i medicinsk rätt. Barn till EU-migranter hamnar i en gråzon när det gäller rätten till sjukvård. Därmed faller ett tungt ansvar på den enskilde läkaren. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/02/Barn-till-EU-migranter-hamnar-i-en-grazon/>

Socialstyrelsen föreslår: Ny vårdform för placerade barn kan ge mer jämlik vård. <https://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2019/socialstyrelsenforeslar-nyvardformforplaceradebarnkangemerjamlikvard>

Karolinska Universitetssjukhuset kommenterar utredningsrapporten om diskriminering och trakasserier.

<https://www.karolinska.se/om-oss/centrala-nyheter/karolinska-universitetssjukhuset-kommenterar-utredningsrapporten-om-diskriminering-och-trakasserier/>

DN Debatt. *Är Sverige redo att låta maskiner bestämma?* skriver Anne Kaun och Julia Velkova.

<https://www.dn.se/debatt/ar-sverige-redo-att-lata-maskiner-fatta-besluten/>

Datainspektionen. *Om integritet.* <https://www.datainspektionen.se/om-integritet/>

2,7 miljoner inspelade samtal till 1177 Vårdguiden helt oskyddade på internet.

<https://computersweden.idg.se/2.2683/1.714787/inspelade-samtal-1177-varldguiden-oskyddade-internet>

Rutinerna brister inom behandlingsbegränsningar. Skrivet av Torsten Mossberg, ledamot, Etik och ansvarsrådet.

<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Signerat/2019/02/Rutinerna-brister-inom-behandlingsbegransningar/>

Hur har läkarkåren kunnat sälja ut kärnan i sin yrkesutövning? Skriven av Mikael Hoffman läkare chef för stiftelsen Nepi.

<https://www.lakemedelsvarlden.se/blogginlagg/hur-har-lakarkaren-kunnat-acceptera-att-den-fysiska-undersokningen-av-en-patient-blivit-totalt-oviktig/>

Bantningshysteri orsaken till många av sjukvårdens problem. En krönika skriven av Lars Rocksén.

<https://www.sjukhuslakaren.se/kronika/bantningshysteri-orsaken-till-manga-av-sjukvardens-problem/>

UK. Department of Health and Social Care. Guidance. *Code of conduct for data-driven health and care technology.* Updated 19

February 2019. <https://www.gov.uk/government/publications/code-of-conduct-for-data-driven-health-and-care-technology/initial-code-of-conduct-for-data-driven-health-and-care-technology>

Computer vs. patient: Fighting for residents' attention. By Amy Jeter Hansen.

<https://scopeblog.stanford.edu/2019/02/13/computer-vs-patient-fighting-for-residents-attention/>

Smiling depression: it's possible to be depressed while appearing happy – here's why that's particularly dangerous. By Olivia Remes University of Cambridge. <https://theconversation.com/smiling-depression-its-possible-to-be-depressed-while-appearing-happy-heres-why-thats-particularly-dangerous-110928>

PhD position. Project title: Ethical aspects of organoids (ESR 14). During this project, you will be focussing 1) on the ethical status of organoids and 2) on the implications of the use of organoids regarding the replacement and reduction of animals in experimental medical research. The application deadline is the 15th of March, 2019. Host institution: Centre for biomedical ethics and law, Faculty of Medicine, University of Leuven (Belgium). <https://organovir.com/recruitment/>

Vecka 7

På vårdcentralen för hemlösa är det låga trösklar och tolerans som gäller. <https://www.vardfokus.se/tidningen/2019/nr-2-2019-2/hemlosa/>

"Förödande att vården missar lungcancer". En debattartikel skriven av Mia Rajalin och Yann Fränckel, båda cancerdrabbade. <https://www.svd.se/forodande-att-varden-missar-lungcancer>

Vården sviker patienter som drabbas av hedersförtryck.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/02/Det-racker-inte-att-nagra-av-oss-aker-runt-och-forelaser/>

Socialstyrelsen. Ny podd (59) Om suicidprevention. <http://socialstyrelsenpadjupet.libsyn.com/59-om-suicidprevention>

Fuskarna gjorde en usel affär. Linda Berglunds blogg. <https://www.dagensmedicin.se/blogg/linda-berglund/2019/02/14/fuskarna-gjorde-en-usel-affar/>

"Vi behöver alla bry oss mer om maten vi äter". En krönika skriven av Annika Janson, barnläkare, Addis Abeba, Etiopien. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/02/08/vi-behoover-alla-bry-oss-mer-om-maten-vi-ater/>

Recension av PC Jerskild av en ny bok (roman) ”*Det nya sjukhuset*” skriven av Johan Frostegård.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/recensioner/2019/02/Det-nya-sjukhuset/>

Anthropologists at the University of Oxford have discovered what they believe to be seven universal moral rules.

<http://www.ox.ac.uk/news/2019-02-11-seven-moral-rules-found-all-around-world>

Whose hearts, livers and lungs are transplanted in China? Origins must be clear in human organ research. By Wendy Rogers and Matthew Robertson. <https://theconversation.com/whose-hearts-livers-and-lungs-are-transplanted-in-china-origins-must-be-clear-in-human-organ-research-108077>

‘Ethics dumping’ taints organ transplant research. By Michael Cook.

<https://www.bioedge.org/mobile/view/ethics-dumping-taints-organ-transplant-research/12958>

Organ donation euthanasia is gaining traction. By Xavier Symons.

<https://www.bioedge.org/mobile/view/organ-donation-euthanasia-is-gaining-traction/12952>

UK Chief Medical Officers’ (CMO) commentary on screen time and social media map of reviews.

<https://www.gov.uk/government/publications/uk-cmo-commentary-on-screen-time-and-social-media-map-of-reviews>

Course on Medical Ethics. 16-20 september 2019. Imperial College.

<http://www.imperial.ac.uk/continuing-professional-development/short-courses/medicine/ethics/medical-ethics/>

Vecka 6

Skaraborg. Utbildning i etik blottar ST-läkarnas svåra dilemman.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/02/Utbildning-i-etik-blottar-ST-lakarnas-svara-dilemman/>

<http://lakartidningen.se/Opinion/Inledare/2019/02/Utbildning-om-etik-har-en-stor-betydelse/>

Otillbörlig marknadsföring av nytt läkemedel mot MS? En debattartikel skriven av Jan Fagius, överläkare, docent, neurologkliniken, Akademiska sjukhuset, Uppsala.

<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/02/Otillborlig-marknadsforing-om-nytt-lakemedel/>

Region Stockholms sjukhus har ansökt om att sätta upp 200 kameror på olika ställen.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Sjukhus-i-Stockholm-ansoker-om-200-kameror/>

För att man ska kunna lära sig av sina misstag krävs ödmjukhet, skriver Ola Bratt, föredragande expert på IVO, om sjukvårdens förhållningssätt till vårdskador. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/31/stoppa-inte-huvudet-i-sanden/>

Socialstyrelsen. *Öppna jämförelser 2018 - En god vård? Övergripande uppföljning utifrån sex frågor om hälso- och sjukvårdens resultat.* <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2019/2019-1-20/>

Ny podd om intensivvård. <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/februari/de-gor-podd-om-intensivvard/>

Sixten Elmstedt, Hanna Mogensen, Dan-Erik Hallmans, Björn Tavelin, Staffan Lundström & Magnus Lindskog (2019) *Cancer patients hospitalised in the last week of life risk insufficient care quality – a population-based study from the Swedish Register of Palliative Care*, Acta Oncologica, DOI: 10.1080/0284186X.2018.1556802

New report by Oxford University's Healthcare Values Partnership and the Royal College of Physicians on “*advancing medical professionalism*”.

<http://www.ox.ac.uk/news/science-blog/advancing-‘medical-professionalism’-vital-doctor-satisfaction-and-high-quality>

<https://www.replondon.ac.uk/projects/outputs/advancing-medical-professionalism>

We all want increased choice in elder care – but neoliberal health policies make this difficult. By Luciana Lolich Trinity College

Dublin.

<https://theconversation.com/we-all-want-increased-choice-in-elder-care-but-neoliberal-health-policies-make-this-difficult-109589>

Ethical Dimensions of Using Artificial Intelligence in Health Care. Michael J. Rigby. AMA J Ethics. 2019;21(2):E121-124. doi: 10.1001/amajethics.2019.121.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/ethical-dimensions-using-artificial-intelligence-health-care/2019-02>

Podcast. *Ethics Talk: Challenges and Opportunities for AI in Medical Education.*

<https://journalofethics.ama-assn.org/podcast/ethics-talk-challenges-and-opportunities-ai-medical-education>

Can AI Help Reduce Disparities in General Medical and Mental Health Care? Irene Y. Chen, Peter Szolovits, PhD, and Marzyeh Ghassemi, PhD. AMA J Ethics. 2019;21(2):E167-179. doi: 10.1001/amajethics.2019.167.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/can-ai-help-reduce-disparities-general-medical-and-mental-health-care/2019-02>

Tips om ett ledigt jobb. Postdoc in Philosophy, applied ethics. KTH Royal Institute of Technology, School of Architecture and Built Environment. Last application date 13 February. [https://www.kth.se/en/om/work-at-kth/lediga-](https://www.kth.se/en/om/work-at-kth/lediga-jobb/what:job/jobID:250043/where:4/?fbclid=IwAR1yIGjtCQnPKrHHbJS-JWS8UVnbK-bPB2W7r8Vm2F-4dJ-1fnm_vWZVLDY)

[jobb/what:job/jobID:250043/where:4/?fbclid=IwAR1yIGjtCQnPKrHHbJS-JWS8UVnbK-bPB2W7r8Vm2F-4dJ-1fnm_vWZVLDY](https://www.kth.se/en/om/work-at-kth/lediga-jobb/what:job/jobID:250043/where:4/?fbclid=IwAR1yIGjtCQnPKrHHbJS-JWS8UVnbK-bPB2W7r8Vm2F-4dJ-1fnm_vWZVLDY)

Januari

Vecka 5

"Akutvården har blivit allt sämre för äldre". När äldre nu utgör en allt större del av alla som vårdas på sjukhus krävs en evidensbaserad vård även för dessa patienter, skriver flera debattörer i en debattartikel. <https://www.svd.se/akutvarden-har-blivit-allt-samre-for-aldre>

I väntan på klartecken att ge checkpointhämmare vid fler cancerformer skickar den offentliga sjukvården svårt sjuka patienter till Aleris Christinakliniken i Stockholm. Men bara patienter som kan betala 70 000 kronor i månaden för behandling.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Patienter-betalar-sjalva-for-immunterapi/>

Hjärt-kärlsjukdom ofta underbehandlad vid schizofreni. En debattartikel av Rubina Attar, doktorand, avdelningen för kardiologi, Lunds universitet, Skånes universitetssjukhus.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/01/Hjartkarlsjukdom-ofta-underbehandlad-vid-schizofreni/>

Att ägna oändlig arbetstid åt att optimera diagnossättningen tar mycket hjärnkraft när vi i stället borde fokusera på patienternas besök, skriver Göran Carlsson, specialist i allmänmedicin. En debattartikel skriven av Göran Carlsson, specialist i allmänmedicin.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/25/kasta-ut-diagnopoliserna-och-acg-systemet/>

Läkaren ansvarar för en fungerande dialog. En debattartikel av Roxanne Falconer, läkarstudent, Karolinska institutet.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/01/Apropa-Lakarens-ansvar-for-en-fungerande-dialog/>

Apropå! Läkare, anhöriga och behovet av entusiasm. En debattartikel skriven av Ingela Fehrman Ekholm, överläkare, Karolinska universitetssjukhuset, Huddinge.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/01/Apropa-Lakare-anhoriga-och-behovet-av-entusiasm/>

Hjärt-kärlsjukdom ofta underbehandlad vid schizofreni. En debattartikel av Rubina Attar, doktorand, avdelningen för kardiologi, Lunds universitet, Skånes universitetssjukhus.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/01/Hjartkarlsjukdom-ofta-underbehandlad-vid-schizofreni/>

Socialstyrelsen har genomfört en översyn av de *nationella riktlinjerna för vård och stöd vid missbruk och beroende.*

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2019/2019-1-16>

Röda Korset. Ny rapport om vård för papperslösa. *Kunskap och vägledning – en förutsättning för god vård.*

https://www.redcross.se/globalassets/press-och-opinion/rapporter/information-om-varld-for-papperslosa_final.pdf

En utvärdering som Karolinska universitetssjukhusets styrelse tagit initiativ till pekar på brister i nya verksamhetsmodellen.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Utvardering-pekara-brister-i-Karolinskas-verksamhetsmodell/>

The National Centre for Suicide Research and Prevention (NASP) at Karolinska Institutet invites everyone interested to the seminar “*Physician Assisted Suicide and Euthanasia for Psychiatric Disorders: An Ethical Crisis*”. February 13th. 13:30-15:00.

<https://ki.se/nasp/kalender/welcome-to-journal-club-at-nasp-physician-assisted-suicide-and-euthanasia-for>

Ny forskning. Welcome to a seminar on the 3rd of April in Styrelserummet, Juridicums 4th floor, Faculty of Law, Lund University at 14.15-16.00. Yana Litins'ka will be presenting her dissertation: *Assessing capacity to decide on medical treatment: On human rights and the use of medical knowledge in the laws of England, Russia and Sweden*.

<http://www.law.lu.se/#!ID7459755D251CDD20C125838B004D2473>

<http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1257439&dswid=4772>

Från utlandet

Wanting to die at 'five to midnight' - before dementia takes over. By Andrew Bomford BBC News. <https://www.bbc.com/news/stories-47047579>

James M. DuBois, Emily E. Anderson, John T. Chibnall, Jessica Mozersky & Heidi A. Walsh (2019) *Serious Ethical Violations in Medicine: A Statistical and Ethical Analysis of 280 Cases in the United States From 2008–2016*, The American Journal of Bioethics, 19:1, 16-34, DOI: 10.1080/15265161.2018.1544305

Hospitals Are Asking Their Own Patients to Donate Money. By Phil Galewitz.

<https://www.nytimes.com/2019/01/24/business/hospitals-asking-patients-donate-money.html>

Self-driving cars: why we can't expect them to be "moral". By John McDermid, Professor of Software Engineering, University of York. <https://theconversation.com/self-driving-cars-why-we-cant-expect-them-to-be-moral-108299>

Vecka 4

Palliativt kunskapscentrum bjuder in till *Etikcafé – att arbeta med etikfrågor i palliativ vård*. Tid: 7 maj 13.00-16.00. Plats: Sabbatsbergs sjukhus, Josabethsalen, Olivecronas väg 5. Stockholm. Föreläsare: Marit Karlsson, med. dr, överläkare. Anmälan: Via formuläret på webbsidan (se länken nedan), senast den 30 april 2019. <http://pkc.sll.se/utbildning-etikcafe>

2019-2020 fortsätter IVO arbetet inom prioriterade riskområden med nationella tillsynsinsatser som utgår från risker för patienter och brukare. Bl.a. Granskning av digitala vårdtjänster och tillsyn av riskerna för utlokaliserade patienter inom somatisk slutenvård. <https://www.ivo.se/publicerat-material/nyheter/2018/tydligt-patient--och-brukarperspektiv-i-ivos-nationella-tillsynsinsatser/>

Nätläkarnotan har ökat kraftigt. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Natlakarnotan-har-okat-kraftigt/>

”Jag frågar hur han har det och han inleder då en monolog ...”. En krönika skriven av Nina Cavalli-Björkman, överläkare, specialist i onkologi, Uppsala.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/01/Jag-fragar-hur-han-har-det-och-han-da-inleder-en-monolog/>

Svenska Röda Korsets vårdförmedling. Vård för papperslösa.

<https://www.redcross.se/behavior-du-var-hjalp/vard-och-behandling/roda-korsets-vardfomedling/>

Svensk sjuksköterskeförening informerar att första avsnittet av omvårdnadspodden finns nu utlagt. Tema: Rättvisa.

<https://www.swenurse.se/Sa-tycker-vi/omvardnadspodden/avsnitt-1---rattvisa/>

Vårdpersonal utsätts för påhopp i sociala medier. Arbetsmiljön på en närakut i Stockholm har blivit så tuff att Vårdförbundets skyddsombud bett Arbetsmiljöverket om hjälp.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/januari/vardpersonal-utsatts-for-pahopp-i-sociala-medier/>

Ny avhandling. Lisa Smeds Alenius. *Conditions for care: factors in the nurse work environment related to safe and high quality care in acute care hospitals*. Karolinska Institutet, Inst. för lärande, informatik, management och etik.

https://openarchive.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/46534/Thesis_Lisa_Smeds_Alenius.pdf?sequence=4&isAllowed=y

McCadden MD, Anderson JA, Cusimano MD. *When Is Death in a Child's Best Interest? Examining Decisions Following Severe Brain Injury*. JAMA Pediatr. Published online January 14, 2019. doi:10.1001/jamapediatrics.2018.4592

<https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/2721005>

Guidry-Grimes L. *Ethical complexities in assessing patients' insight*. Journal of Medical Ethics Published Online First: 10 January 2019. doi: 10.1136/medethics-2018-105109 <https://jme.bmj.com/content/early/2019/01/10/medethics-2018-105109>

Abbasi J. *American Academy of Pediatrics Says No More Spanking or Harsh Verbal Discipline*. JAMA. Published online January 16, 2019. doi:10.1001/jama.2018.18429 <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2722546>

Global Bioethics Initiative. International Bioethics Summer School. *Global Bioethics, Human Rights and Public Policy*. York City | July 8-19, 2019. <http://summerschool.globalbioethics.org/>

The 2019 European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care "*Philosophy and Ethics at the Edge of Medicine*" will take place at the University of Oslo, August 7-10, 2019. The host of this conference is Centre for Medical Ethics at the University of Oslo. Deadline for abstracts is March 1, 2019. <http://espmh.org/>

Vecka 3

Jag föreställer mig ändå att det är i vardagen som fanatismen botas. En krönika skriven av Jakob Ratz Endler.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/01/Jag-forestaller-mig-anda-att-det-ar-i-vardagen-som-fanatismen-botas/>

Ny forskning. *Kränkningar i vården är vanligt förekommande*. Viktigt med aktivt arbete mot att patienter kränks. Lakartidningen.se 2019-01-15.

<http://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Klinisk-oversikt/2019/01/Krankningar-i-arden-ar-vanligt-forekommande/>

<http://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Forfattarintervjun/2019/01/5-fragor-till-Barbro-Wijma/>

”Digital triagering”, där en dator ställer frågor till patienten efter en algoritm, blir allt vanligare i primärvården.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Allt-vanligare-att-datorn-fragar-patienten/>

Använd 1177 för att få rätt patienter att använda nätläkarföretagen på ett kostnadseffektivt sätt, skriver läkaren Magnus Simonsson i en debattartikel. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/09/gor-1177-till-grindvakt-for-digital-varld/>

Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten har lanserat ett digitalt juridiskt stöd på webbplatsen *Digital verksamhet utveckling i vården*.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/januari/nytt-verktyg-ger-snabbt-svar-pa-juridiska-fragor-i-varden/>

<https://div.socialstyrelsen.se/>

Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg får tillstånd att sätta upp övervakningskameror i korridorerna vid två intensivvårdsavdelningar.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/14/sahlgrenska-far-overvaka-korridorer/>

Bülow, W. & Helgesson, G. *Criminalization of scientific misconduct*. Med Health Care and Philos (2018).

<https://doi.org/10.1007/s11019-018-9865-7>

Bert Heinrichs; Myth or Magic? Towards a Revised Theory of Informed Consent in Medical Research, *The Journal of Medicine and Philosophy: A Forum for Bioethics and Philosophy of Medicine*, Volume 44, Issue 1, 14 January 2019, Pages 33–49,

<https://doi.org/10.1093/jmp/jhy034>

Domnita O Badarau, Eva De Clercq, Bernice S Elger; Continuous Deep Sedation and Euthanasia in Pediatrics: Does One Really Exclude the Other for Terminally Ill Patients?, *The Journal of Medicine and Philosophy: A Forum for Bioethics and Philosophy of Medicine*, Volume 44, Issue 1, 14 January 2019, Pages 50–70, <https://doi.org/10.1093/jmp/jhy033>

The neuroethical importance of reasons bypassing. By Dr Peter Reiner.

<http://www.theneuroethicsblog.com/2019/01/the-neuroethical-importance-of-reasons.html>

Vecka 1 + 2

Ett foster som förra året aborterades i vecka 30 på Karolinska universitetssjukhuset kan inte betraktas som ett brottsobjekt, bedömer åklagare Jennie Nordin. Nu vill hon att lagstiftningen ska ses över.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/07/forundersokning-om-felaktig-abort-laggs-ned/>

JO riktar kritik mot psykiatrisk avdelning som har brutit i handläggningen när man inte informerat en vårdnadshavare om en 14-åringssuicidförsök, anser Justitieombudsmannen.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/08/jo-riktar-kritik-mot-psykiatrisk-avdelning/>

Att mäta och väga barn kan vara känsligt. JO har tidigare påpekat att vårdnadshavare alltid ska kontaktas innan diskussion med eleven. Nu har ett liknande fall anmälts av en förälder till JO som har bett skolan och skolsköterskan att yttra sig.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/januari/jo-granskar-skolskoterska-efter-viktsamtal/>

”Sjukvård får inte bli en plånboksfråga”. En debattartikel skriven av Elisabeth Wallenius, ordförande Funktionsrätt Sverige, Håkan Hedman, förbundsordförande Njurförbundet och Jimmie Trevett, ordförande Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/04/sjukvard-far-inte-bli-en-planboksfraga/>

Debatt. Att erbjuda snabba lösningar för patientgrupper som har de minsta behoven av läkarkontakt följer inte hälso- och sjukvårdslagens regler för prioriteringar, skriver Sveriges primärvårdsförening.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/03/natdotorer-tar-fran-de-sjukaste-och-ger-till-de-friskare/>

Läkemedelsverket har avskrivit ett tillsynssärende som gällde läkemedel donerade av allmänheten till organisationen Läkare i världen.

Lakartidningen.se 2019-01-08

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Patientsakerhet/2019/01/Lakemedelsverket-avskriver-arende-om-donerade-lakemedel/>

Tre år efter den senaste flyktingvågen har vården kommit i kapp med hälsoundersökningarna. Nu väntar andra utmaningar.

<https://www.vardfokus.se/tidningen/2018/nr-12-2018-12/vad-handeri-flyktens-spar/>

På hemsidan KomHIT flykting kan vårdpersonal gratis ladda ner enkla verktyg för att kunna kommunicera med personer som inte pratar svenska.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/januari/egna-bildstod-mojliggor-samtal-nar-spraket-saknas/>

Temanummer. *Health Care for Undocumented Immigrants*. AMA J Ethics. January issue. Volume 21, Number 1: 4-118

<https://journalofethics.ama-assn.org/issue/health-care-undocumented-immigrants>

Nuffield Council on Bioethics. *Scanning the horizon, one song at a time*. By Hugh Whittall, Director.

<http://nuffieldbioethics.org/blog/scanning-the-horizon-one-song-at-a-time> *What's on the horizon for bioethics?*

http://nuffieldbioethics.org/?da_image=horizon-bioethics

The 5th International Congress on *Ethical, Legal and Psychosocial Aspects of Organ Transplantation* (ELPAT) will take place from 26-29 April 2019 in Krakow, Poland. <https://www.esot.org/events-education/events/11665/overview>

Workshop on Autonomy, Stockholm University. May 16–18, 2019. Call for abstract, Deadline: February 15, 2019.

For detailed information, please see <http://gregbognar.net/workshop-series/>

Harvard Clinical Bioethics Course, June 12–14, 2019. This intensive course is designed for members of ethics committees and others interested in ethical aspects of clinical practice. <http://bioethics.hms.harvard.edu/HCBC>

Nationella Etiknätverkets konferens. Datum: 12-13/9 2019. Plats: Visby. Vård: Region Gotland. Mer information kommer.

EACME Annual Conference: *Rethinking Ethics in 21st Century Europe*. Oxford 12th-14th September 2019.

<https://www.ethox.ox.ac.uk/opportunities/EACME2019>

Frontier of AI-Assisted Care Scientific Symposium (FAC). Sept. 18-19, 2019. Stanford University, CA.

https://aicare.stanford.edu/pac_conference.php

Tips som kan stärka lokala etikarbetsgrupper i vården. En debattartikel skriven av Mikael Sandlund och Thomas Lindén.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/12/Tips-som-kan-starka-lokala-etikarbetsgrupper-i-varden/>

Skriften i pdf: <https://www.sls.se/globalassets/sls-tips-etikarbgrp-20180910.pdf>